

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ จะแบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 5 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาแนวทางและมาตรการพัฒนาบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด รวมทั้งหมด 2,084 คน (สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอเกาะช้าง. 2552 : 8)
 - 1.2 ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวนทั้งสิ้น 336 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

โดยการทดสอบเครื่องมือที่จะใช้การทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ให้ทั้ง 3 ท่านตรวจสอบ เมื่อรับเครื่องมือกลับคืนจากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อแก้ไขทั้งหมดมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

การทดสอบความเที่ยง (Reliability) จะใช้การทดลองไปเก็บแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ยความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.80 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัยประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - ended) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - ended) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับระดับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งหมด 5 ระดับ 4 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - ended) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับระดับบทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งหมด 5 ระดับ 4 ด้าน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - ended) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับระดับบทบาทที่คาดหวังของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งหมด 5 ระดับ 4 ด้าน

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด (Open - ended) เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคลและตัวแปรกำหนด (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางความเรียง

3.2 การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการศึกษานี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

สำหรับการวัดเกณฑ์บทบาทที่แท้จริงและบทบาทที่ถูกคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ

การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ

การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-dept Interview) เป็นการใช้นิเวศสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ (Key-informants)

1.2 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในที่นี้ หมายถึง ประสบการณ์จากการสังเกตที่ได้จากการร่วมทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ผู้วิจัยได้มีโอกาสทำงานที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นเวลา 6 ปี ในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการ และปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

2. การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี้จะใช้รูปแบบ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยวิธีการที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการตรวจสอบด้านข้อมูล คือ

2.1 วิธีการตรวจสอบด้านแหล่งเวลา กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบข้อมูลในช่วงเวลาที่ต่างกัน เพื่อที่จะทำให้ทราบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับในช่วงเวลาต่าง ๆ นั้น มีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

2.2 วิธีการตรวจสอบด้านสถานที่ เป็นการตรวจสอบในลักษณะที่ว่า หากข้อมูลที่ได้รับนั้น ได้รับจากต่างสถานที่กัน ข้อมูลเหล่านั้นจะมีลักษณะอย่างไรบ้าง

2.3 วิธีการตรวจสอบด้านบุคคล เป็นการตรวจสอบว่าถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลที่ได้รับในประเด็นเดียวกันจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทในเชิงปริมาณนั้น พิจารณาผลการวิเคราะห์ออกมาเป็น 5 ระดับ

ในการเปรียบเทียบระหว่าง 2 บทบาท พบว่า เราใช้การประมวลค่า ออกเป็น 5 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย และน้อย ดังนั้นบทบาทที่เปรียบเทียบกัน จึงอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันได้ ออกเป็น 5 ช่วง คือ เปรียบเทียบแล้ว ไม่แตกต่าง แตกต่างกัน 1 ช่วง แตกต่างกัน 2 ช่วง แตกต่างกัน 3 ช่วง และแตกต่างกัน 4 ช่วง

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การตีความเนื้อหา สาระหลัก (Thematic Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การตีความหมาย กล่าวคือ ผู้วิจัยพยายามทำความเข้าใจ และพยายามอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากข้อมูลที่ได้ ทั้งจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตาราง จากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนพบว่า มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ในระดับที่มีบทบาทปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านการบริการการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.37$) มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนและการจัดการ ($\bar{X} = 3.16$) ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.05$) และด้านแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภค ($\bar{X} = 3.00$) ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาผลการศึกษาที่จำแนกประเด็นเป็นรายด้านของแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภค ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อค้นพบดังต่อไปนี้ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภค พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) และเมื่อพิจารณาตามรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริง เรื่องการจัดสร้างและซ่อมแซมถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดเก็บขยะมูลฝอย การจัดให้มีถังขยะอย่างเพียงพอ การจัดให้มีป้ายบอกทางและแนะนำแหล่งท่องเที่ยว การจัดระบบน้ำประปา การจัดให้มีระบบไฟฟ้า

ส่องสว่างสาธารณะบริเวณจุดเสี่ยงอย่างเหมาะสม การจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะอย่างเหมาะสม การปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว การจัดที่จอดรถของนักท่องเที่ยว การควบคุมจราจร การจัดให้มีศาลาที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว การปรับปรุงทางเดินเท้า การจัดซุ้มทางเข้าที่สวยงาม และเหมาะสม และการเปิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ตามลำดับ

ในท่วงทำนองเดียวกันด้านการบริการท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาตามรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน เรื่องการจัดให้มีสินค้า OTOP จำหน่ายมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดหาที่พักของนักท่องเที่ยว การจัดให้มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม การจัดทำป้ายเตือนจุดที่อาจเกิดอันตราย การจัดให้มีรถพยาบาลเบื้องต้น การตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในตำบล และการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยประจำแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

ขณะที่ผลการศึกษาด้านการวางแผนและการจัดการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) และเมื่อพิจารณาตามรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน เรื่องการสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นชมรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือ การสนับสนุนงบประมาณให้กับชมรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การจัดให้มีบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวโดยตรง การประสานแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับหน่วยงานอื่น การมีแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน การจัดเวทีให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการจัดให้มีเวทีพูดคุยร่วมกันทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตามลำดับ

และเมื่อหันไปพิจารณาผลการศึกษาในประเด็นบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) และเมื่อพิจารณาตามรายประเด็น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน เรื่องการจัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดทำแผ่นพับเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นและพื้นที่เชื่อมโยง และการจัดให้เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางสื่อวิทยุกระจายเสียง ตามลำดับ

ผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบบทบาทที่ประชาชนคาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีข้อค้นพบว่าประชาชนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้มีบทบาทในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบด้านแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภค ด้านการวางแผนและจัดการด้านโฆษณา และประชาสัมพันธ์พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบล เกาะช้างได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่าแนวทางและมาตรการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ได้ดังนี้

แนวทางและมาตรการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดในประเด็นด้านแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภค ควรมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ควรมีการศึกษาและเปิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีการบริหารจัดการ โดยชุมชน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความหลากหลายในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว

2. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ ควรมีการจัดประชุมประตู่ทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามและเหมาะสมกับบริบทของสถานที่แหล่งท่องเที่ยว

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ควรจะได้มีการศึกษาในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการปรับปรุงทางเดินเท้าให้มีความสะดวกและเหมาะสม เช่น ทางเดินเท้าที่ภูขนานระหว่างถนนรวิงกับถนนคนเดิน ทางเดินเท้าเพื่อเข้าชมบรรยากาศน้ำตกคีรีเพชร เป็นต้น

4. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ควรจัดให้มีศาลาที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ทั้งนี้อาจรวมไปถึงการสร้างห้องน้ำที่ควบคู่ไปกับการสร้างศาลาที่พักด้วย

สำหรับแนวทางและมาตรการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในประเด็นด้านการบริการการท่องเที่ยวควรมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

1. ภายใต้อาณาเขตปัจจุบันที่ประเทศไทยมีการปกครองภายใต้รัฐบาลทหาร มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารราชการแผ่นดิน และมีมาตรการขั้นสูงสุดในการปราบปรามปัญหาอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ ถึงกระนั้นก็ตามในบริบทพื้นที่ท่องเที่ยวของเกาะช้าง ยังคงพบปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมอยู่เนื่อง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่นักท่องเที่ยวถูกทำร้ายและโจรกรรมทรัพย์สิน ดังนั้นสถานีตำรวจภูธรเกาะช้างควรร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ในการเพิ่มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อป้องกันการเกิดเหตุอาชญากรรมกับนักท่องเที่ยวขึ้นมาอีกในอนาคต อันเป็นการทำลายภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ควรจัดให้มีศูนย์บริการการท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว แหล่งอาหาร สถานพยาบาล และข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ควรประสานความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน เพื่อจัดให้มีรถพยาบาลเบื้องต้นสำหรับบริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งนี้อาจรวมไปถึงการสร้างเครือข่ายในลักษณะ Call Center รวมถึงช่องทางสื่อสารอื่น ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อประสานงานได้สะดวก เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น

4. การจัดการท่องเที่ยวในช่วงฤดูฝนหรือการท่องเที่ยวในช่วงปกติ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์ เพื่อเตือนจุดที่อาจเกิดอันตราย เช่น ป้ายเตือนน้ำท่วมถนน ป้ายเตือนสัตว์ป่า เป็นต้น

อย่างไรก็ตามแนวทางและมาตรการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในประเด็นด้านการวางแผนและการจัดการควรมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ควรจัดให้มีเวทีชี้แจงให้ความรู้และทำความเข้าใจร่วมกันจากทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อการดำเนินการ

2. เพื่อให้การกำหนดทิศทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลเกาะช้างได้เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันมีผลทำให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนสู่ออนาคต ควรมีการจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภายใต้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งมีองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้เป็นองค์กรขับเคลื่อน

3. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผนวกกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการท่องเที่ยวในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตราด ควรจัดเวทีให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้กับผู้นำชุมชน ประชาชน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวที่มีแผนงาน และโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเด่นชัด และเป็นรูปธรรม

5. คณะกรรมการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตำบลเกาะช้างได้ ควรมีการบูรณาการทางเครือข่ายการท่องเที่ยว โดยมีการประสานแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับหน่วยงานอื่น ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางรากฐานการท่องเที่ยวในระยะยาว รวมไปถึงการร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

6. การจัดให้มีบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการท่องเที่ยว ให้เป็นสากล

และเมื่อหันไปพิจารณาผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการพัฒนาบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในประเด็นด้านการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ควรมีมาตรการที่สำคัญ ได้แก่ การจัดให้เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางสื่อวิทยุกระจายเสียง การจัดทำแผ่นพับเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นและพื้นที่เชื่อมโยง และการจัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้หากกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ หรือตั้งไว้แต่ไม่เพียงพอ ควรจะได้มีการประสานขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องนี้

อภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

ข้อค้นพบจากการประเมินผลบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่ถูกคาดหวังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบบทบาทที่ประชาชนคาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีข้อค้นพบว่าประชาชนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้มีบทบาทในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบด้านแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภค ด้านการวางแผนและจัดการ ด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์พบว่าประชาชนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของณัชชา ชัยวงษ์เย็น (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ยาว ส่วนใหญ่เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในระดับปานกลาง โดยมีบทบาทด้านการส่งเสริม และแนะนำในระดับมาก นอกนั้นบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการพัฒนา ด้านการวางแผนและบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาศูนย์และด้านงบประมาณในระดับปานกลาง

2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ยาว ส่วนใหญ่เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในระดับปานกลาง โดยบทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำ ด้านการวางแผนและบริหารจัดการ และด้านการพัฒนาในระดับปานกลาง นอกนั้นบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านงบประมาณในระดับน้อยตามลำดับ ด้านสภาพปัญหาอุปสรรคของเทศบาลตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่ จำแนกได้ดังนี้ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ยาว ส่วนใหญ่เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับมาก ได้แก่ ปัญหาการพัฒนาและการจัดหาสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้แก่ชุมชนที่มีการจัดการโฮมสเตย์ เช่น ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้ายังไม่ทั่วถึง ขาดการประสานแผนระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ยาวส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพปัญหาของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์ในระดับมาก รองลงมา ด้านการบริหารจัดการและบริการ และด้านความปลอดภัยมีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง และด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านที่พักมีปัญหามีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย ซึ่งเมื่อนำผลการศึกษาของผู้วิจัยที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้เปรียบเทียบกับผลการศึกษาของณัชชา ชัยวังเย็น (2554) จึงเป็นการยืนยันองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยการประเมินบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่ถูกคาดหวังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายดังนี้

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ควรมีการเปิดบริการแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกว่ามีหลากหลายในการเดินทางมาท่องเที่ยว จนนำไปสู่ความประทับใจให้เดินทางกลับท่องเที่ยวอีกหรือแม้กระทั่งประชาสัมพันธ์บอกต่อให้เพื่อน ๆ ญาติสนิทมิตรสหายได้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเกาะช้างใต้

2. ชุมชนการท่องเที่ยวในตำบลเกาะช้างใต้ควรมีการจัดตั้งชมรมประตูทางเข้าที่มีความสวยงามและมีความเหมาะสม ที่สามารถนำไปสู่การสร้างแรงดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการปรับปรุงแก้ไขทางเดินเท้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเดินเท้าที่อยู่ชานนกับถนนรวิง ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลเกาะช้างใต้

4. ควรมีการเปิดบริการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนแห่งใหม่ ๆ ขึ้นอีก ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเกาะช้างใต้

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกวดขันและควบคุมวินัยการจราจรอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เนื่องจากถนนในตำบลเกาะช้างใต้ค่อนข้างคับแคบ ซึ่งถ้าหากผู้ขับขี่ขาดวินัยทางการจราจรก็จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

6. ควรมีการจัดสถานที่จอดรถไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

หลังจากที่งานวิจัยเรื่องการประเมินบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่ถูกคาดหวังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด นี้จบลงแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. หลังจากงานวิจัยชิ้นนี้สิ้นสุดลงแล้วประมาณ 8 - 12 เดือน ควรจะได้มีการทำวิจัยลักษณะเช่นอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้รับว่าเหมือนเดิมหรือแตกต่างไปจากเดิม

2. ควรมีการศึกษาถึงบทบาทที่เป็นจริง บทบาทถูกคาดหวังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมองเห็นตัวแสดงที่เป็นเครือข่ายของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวในบริเวณเกาะช้าง

3. ควรมีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นตัวแบบในการเปรียบเทียบอันสามารถนำไปสู่การบริหารจัดการการจัดการท่องเที่ยวที่นำไปสู่ความยั่งยืน